نشریه علمی- پژوهشی دانشکده پرستاری و مامایی
دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شهید بهشتی
دوره ۲۶، شماره ۹۴، پاییز ۱۳۹۵، صفحات ۳۷ تا ۴۵
تاریخ دریافت: ۹۵/۱/۲۳ تاریخ پذیرش: ۹۵/۶/۱۵

مقاله پژوهشی
(Original Article)

رابطه رضایتمندی زناشویی زوجین با ویژگی‌های جمعیت‌شناختی در جمعیت منتخب تهرانی سال ۹۵

مژگان تابان [۱]، بهروز دولتشاهی [۲]، مهرداد افتخار [۳]، عباس پورشهباز [۴*]

۱. دانشجوی روانشناسی بالینی، دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی اجتماعی، تهران، ایران
۲. استادیار دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی اجتماعی، تهران، ایران
۳. استادیار مرکز تحقیقات سلامت روانی دانشگاه علوم پزشکی ایران، تهران، ایران
۴. استادیار بخش روانشناسی بالینی دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی اجتماعی، نویسنده مسئول. پست الکترونیک: apourshahbaz@yahoo.com

چکیده

زمینه و هدف:

خانواده نقش مهم و اثرات متعددی در جوانب مختلف زندگی فردی و اجتماعی دارد. رضایتمندی زناشویی تاثیر قابل توجهی بر خانواده دارد. پژوهش حاضر باهدف بررسی نقش مشخصات جمعیت‌شناختی بر روی رضایت زناشویی زوجین در جمعیت منتخب شهر تهران انجام شد.

مواد و روش‌ها:

این مطالعه، یک پژوهش توصیفی مقطعی بود و به بررسی ارتباط برخی عوامل جمعیت‌شناختی و رضایتمندی زناشویی پرداخت. نمونه این پژوهش تعداد ۹۰ زوج (۱۸۰ نفر) از بین افراد شاغل در مراکز تابعه وزارت بهداشت و با روش در دسترس انتخاب شدند. این افراد حداقل دو سال زندگی مشترک داشتند و اعتیاد و بیماری روان‌پزشکی شدید نداشتند. از این تعداد بعد از بررسی پرسشنامه‌ها و حذف موارد مخدوش تعداد ۸۰ زوج (۱۶۰ نفر) وارد طرح شدند. فرم بلند (۱۱۵ سؤالی) پرسشنامه رضایت زناشویی انریچ و پرسشنامه محقق ساخته ویژگی‌های جمعیت شناختی برای هر یک از زوجین تکمیل شد. داده‌ها با روش همبستگی پیرسون و تی زوجی داده‌ها تحلیل شدند.

یافته‌ها:

بین متغیرهای سن (r= -۰.۲۱ و p = ۰.۰۷ برای مردان و r= -۰.۲۳ و p = ۰.۸۵ برای زنان)، بعد خانوار (رضایت زناشویی زنان r=۰.۰۴، P =۰.۷ و رضایت زناشویی مردان r=۰.۰۳، P =۰.۸)، میزان درآمد (رضایت زناشویی زنان r=۰.۰۱، P =۰.۹ و رضایت زناشویی مردان r=۰.۰۶، P =۰.۶) اختلاف سن (r= -۰.۰۷ و p = ۰.۵۵ برای مردان و r= -۰.۰۱ و p = ۰.۹۲ برای زنان) و مدت زمان ازدواج (r= -۰.۱۰ و p =۰.۳۶ برای زنان و r= -۰.۰۴ و p =۰.۳۶ برای مردان) در این پژوهش رابطه معنی‌داری دیده نشد.

نتیجه‌گیری:

در این مطالعه نمرات رضایتمندی زناشویی هم در زنان و هم در مردان بالاتر از حد انتظار برآورد شد و همچنین عدم رابطه معنی‌دار با متغیرهای تعیین شده با برخی مطالعات همسو نیست. این موضوع نیاز به بررسی بیشتر برای تعمیم نتایج به سایر زوجین را نشان می‌دهد.

کلمات کلیدی:

رضایتمندی، روابط زناشویی، عوامل جمعیت‌شناختی

مقدمه

خانواده به‌عنوان مهم‌ترین واحد اجتماعی بیشترین اثرگـذاری را در سلامت و پویایی افراد عضو خـود دارد(Rosen-Grandon et al., 2004). ازدواج و رابطه زناشویی نیز آغاز کننده هر خـانواده است (Nasehi A et al., 2004). ازدواج بـه‌عنـوان یـک رویـداد بهنجار در زندگی شخصی تعریف می‌شـود کـه در بـزرگ‌سـالی اتفاق می‌افتد و به معنی زندگی مشترک دو نفر با خصوصیات و نیازهای متفاوت است (Sevinc and Garip, 2010). در این فضا زن و مرد در عین اینکه سعی دارند استقلال نسبی خود را داشـته باشند بـرای تکامـل و شـکوفایی همـدیگر نیـز تـلاش مـی‌کننـد (Stutzer and Frey, 2006 ،Noorani Poor R et al., 2008).

یکی از مهم‌ترین عواملی که منجر به رشد و همـین‌طـور بقـای خانواده می‌شـود سـازگاری و تفـاهم بـین زوج‌هاسـت. رضـایت زناشویی یکی از اجزاء اصلی سیسـتم زناشـویی اسـت و بخـش مهمی از زندگی فرد را متأثر می‌سـازد. رضـایتمندی زناشـویی، میزان احساس خشنودی زوج از برآورده شدن نیازهایش توسط شریک وی تعریف می‌شـود. انطبـاق بـین وضـعیت موجـود بـا وضعیت مورد انتظار و شرایط فرد در ارتباط زناشویی مطابق بـا شرایطی است که مورد انتظار اوست (Pelege, 2008). بر اساس تعریف فیشر و مـک‌نـاتی ۲۰۰۸رضـایتمندی زناشـویی عبـارت است از احساسات و عواطفی که همراه با خوشـنودی هسـتند و رضـایت و تجربـه لـذت زن و شـوهر را در بـر دارد کـه ایـن احساسات همراه با در نظر گرفتن جنبه‌هـای مشـترک زنـدگی است. همچنین وضعیتی که زوج‌هـا در بیشـتر مواقـع احسـاس خوشبختی و رضایت از همدیگر دارند به عنوان راضـی بـودن از زناشویی تعریف شده اسـت(Mirgain and Cordova, 2007) بـا توجه به اهمیـت نقـش رضـایتمندی زناشـویی در حفـظ نظـام خانواده و اثرگذاری آن بر سلامت جسمی و روانـی (Gottman, 1994)، بررسی و دستیابی به متغیرهایی که در این زمینه مؤثر هستند یکی از نیازهای اساسی در بهبود وضع موجود اسـت. در مورد رضایتمندی زناشویی پژوهش‌های زیادی انجام شده اسـت و این موضوع مورد علاقـه بسـیاری از پژوهشـگران بـوده اسـت (Gottman, 1994).

عوامل گوناگونی به‌عنوان مؤلفه‌های مـؤثر بـر رضـایت زناشـویی شناسایی شده‌اند که برخی از این عوامل بر اساس مطالعات قبلی عبارت‌اند از ۱) سن ازدواج ۲) مدت‌زمان ازدواج ۳) فرزنـدان ۴) تناسب تحصیلی ۵) مسائل مالی ۶) مسـائل جنسـی ۷) اقـوام و آشنایان ۸) اعتقادات مـذهبی ۹) ویژگـی‌هـای شخصـیتی ۱۰) توانایی درک همسر ۱۱) مهارت‌های ارتباطی ۱۲) اوقات فراغـت و ۱۳) تعهـد (Ghorbanalipour M. et al., 2008). عوامـل متعـددی رضـایتمندی زناشـویی زوجـین را تحـت تـأثیر قـرار می‌دهد که از آن جمله می‌توان به رضایت از خلق‌وخوی همسر، اعتماد، وفاداری و عشق و درآمد و اشـتغال همسـر اشـاره کـرد (Homish et al., 2008). سطح تحصیلات بالا، مدت زمان ازدواج و نیز موقعیت اقتصادی- اجتماعی بالا را از عوامـل مـؤثر در رضـایت زناشویی در مطالعه آلدر در سال ۲۰۱۰ بیان شده است.

دستیابی به سطحی از رضایت مقبول از رابطه زناشـویی خیلـی هم ساده و در دسترس نیسـت. آمـار موجـود بـرای طـلاق بـر اساس سایت سازمان ثبت احوال در سال ۹٤ حدود ۱ طلاق به ازای هر ۴.۳ ازدواج است. دلایل این طلاق‌ها مشخص نیسـت و پژوهشگران در پاسـخ بـه دلایـل آن اخـتلاف نظـر دارنـد. ایـن موضوع بیانگر این مطلب است که علیرغم پـژوهش‌هـای انجـام شده هنوز سؤالات زیادی در این حوزه وجود دارد. ویژگـی‌هـای جمعیت شـناختی یکـی از عـواملی اسـت کـه در رضـایتمندی زناشویی مؤثر اسـت(Bagwell, 2006، Dakin and Wampler, 2008) و آگاهی از این مورد در ارزیـابی و برنامـه‌ریـزی صـحیح برای کمک به این امر مـؤثر اسـت(Ahangar et al., 2016). بـه همین منظور پژوهش حاضر نیز برای ارزیابی رابطه سن، بعـد و درآمد خانوار با میزان رضایتمندی زناشویی انجام شد.

مواد و روش‌ها

در این مطالعه توصیفی مقطعـی، میـزان ارتبـاط بعـد و درآمـد خانوار با رضایت زناشویی بررسی شد. جامعه آماری این پژوهش شامل زوج‌هایی از جمعیت عمومی شهر تهران بودند که شـانس قرارگیری در نمونه پژوهش را داشـتند. بعـد از اخـذ مجوزهـای

لازم برای نمونه‌گیری تعداد ۹۰ زوج (۱۸۰ نفر) از جمعیت عمومی شهر تهران از بین افراد شاغل در مراکز تابعه وزارت بهداشت و با روش در دسترس انتخاب شدند. این افراد حداقل دو سال زندگی مشترک داشتند و مشکل اعتیاد و مشکل روانپزشکی شدید نداشتند. از این تعداد بعد از بررسی پرسشنامه‌ها و حذف موارد مخدوش تعداد ۸۰ زوج (۱۶۰ نفر) وارد طرح شدند.

ابزار پژوهش شامل دو بخش بود. بخش اول فرم محقق‌ساخته که ویژگی‌های جمعیت شناختی شرکت‌کنندگان مانند سن، تحصیلات، وضعیت اقتصادی- اجتماعی، مدت زمان تأهل را ارزیابی می‌کرد. بخش دوم، فرم بلند پرسشنامه رضایت زناشویی انریچ بود. پرسشنامه انریچ ۱۱۵ سؤال دارد که ۱۲ خرده مقیاس ۱- تحریف آرمانی (سوالهای ۱ تا ۵) ۲- رضایت زناشویی (سؤالات ۶ تا ۱۵) ۳- موضوعات شخصی (سؤالات ۱۶ تا ۲۵) ۴- ارتباطات زناشویی (سؤالات ۴۶ تا ۵۵) ۵- حل تعارض (سؤالات ۳۶ تا ۴۵) ۶- نظارت مالی (سوالهای ۴۶ تا ۵۵) ۷- فعالیت‌های مربوط به اوقات فراغت (سوالهای ۵۶ تا ۶۵) ۸- روابط جنسی (سوالهای ۶۶ تا ۷۵) ۹- ازدواج و بچه‌ها (سوالهای ۷۶ تا ۸۵) ۱۰ – بستگان و دوستان (سوالهای ۸۶ تا ۹۵) ۱۱ - نقشهای مربوط به برابری زن و مرد (سوالهای ۹۶ تا ۱۰۵) ۱۲- جهت گیری عقیدتی (سوالهای ۱۰۶ تا ۱۱۵) را بررسی می‌کند. نمره‌ها در طیف لیکرت ۵ درجه‌ای از کاملاً موافق تا کاملاً مخالف تعیین می‌شود. کمترین نمره ۰ و بیشترین نمره ۴۶۰ است و افرادی که نمرات آنها زیر ۱۵۰ است دارای میزانی از ناسازگاری زناشویی هستند. در مطالعات مختلف همسانی درونی این پرسشنامه و خرده مقیاس‌های آن تأیید شده است(Sanai et al., 2008) و در این مطالعه نیز همسانی درونی این پرسشنامه با آلفای کرونباخ ۰/۹۱ به دست آمد.

مقاله حاضر نتیجه پایان نامه کارشناسی ارشد دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی با کد اخلاق IRUSWRREC 1395.49 است. برای انجام کار دستور العملی تهیه شد که در آن به افراد توضیحات لازم در مورد طرح و تکمیل ابزارهای پژوهش داده شد. فرم رضایت آگاهانه مختصر در ابتدای ابزار قرار داده شد. پس از مطالعه دستورالعمل و تکمیل فرم رضایت آگاهانه پرسشنامه‌ها برای هر زوج تکمیل شد. در انتها داده‌ها با نرم افزار SPSS 16 و با روش‌های آماری همبستگی پیرسون، تی زوجی و تی مستقل تجزیه و تحلیل شد.

یافته‌ها

میانگین سنی زوج‌ها در مردان ۸.۶۲±۴۰.۰۶ و در زنان ۷.۶۶ ±۳۶.۲۱ سال و میانگین مدت زمان ازدواج زوجین ۸.۰۵ ±۱۱.۸۴ سال بود. همچنین میانگین میزان درآمد خانوار ۳۱۶۷۷۷۷.۷۷ ±۱۶۹۶۵۸۱.۳۴ ریال به دست آمد. درصد بعد خانوار این مطالعه عبارت بود از: دو نفره (۲۶)، سه نفره (۴۳)، چهار نفره (۲۴) و پنج نفره و بیشتر (۷). تحصیلات مقطع کارشناسی در بین دیگر مقاطع بیشترین درصد را هم در بین زنان (۳۸.۸) و هم در بین مردان (۳۶.۷ درصد) دارا بود.

بین نمره رضایت زناشویی زنان و مردان در این پژوهش رابطه معنی‌داری دیده شد r=۰.۶۸ با P<۰.۰۰۰ برآورد شد. ضریب همبستگی بین رضایت زناشویی و بعد خانوار در بین زنان و مردان ارتباط معنی‌داری را نشان نداد. (رضایت زناشویی زنان r=۰.۰۴، P <۰.۷ و رضایت زناشویی مردان r=۰.۰۳، P <۰.۸) ارتباط معنی‌داری بین رضایت زناشویی و درآمد ماهیانه در زنان و مردان مشاهده نشد. (رضایت زناشویی زنان r=۰.۰۱، P <۰.۹ و رضایت زناشویی مردان r=۰.۰۶، P <۰.۶). نتایج حاصل از همبستگی رضایتمندی زناشویی زوجین و سن افراد نیز از لحاظ آماری معنی‌دار نبود (r= -۰.۲۱ و p ۰.۰۷ برای مردان و r= -۰.۲۳ و p ۰.۸۵ برای زنان). برای مدت زمان ازدواج و رضایتمندی زناشویی نیز رابطه معنی‌داری در بین زنان و مردان دیده نشد (r= -۰.۱۰ و p =۰.۳۶ برای زنان و r= -۰.۰۴ و p =۰.۳۶ برای مردان).

اختلاف سن (r= -۰.۰۷ و p = ۰.۵۵ برای مردان و r= -۰.۰۱ و p = ۰.۹۲ برای زنان) نیز تفاوت معنی‌داری را نشان نداد. میانگین نمره رضایت زناشویی ۳۵.۴۲ ± ۲۷۵.۳ در بین زنان و ۴۱.۵۴ ± ۲۸۵.۰ در بین مردان برآورد شد. رضایت زناشویی در مردان به میزان قابل توجهی بیشتر از زنان بود.

جدول ۱. نتایج آزمون تی جفتی برای مقایسه میانگین رضایت زناشویی زنان و مردان

	میانگین	تعداد	انحراف استاندارد	خطای استاندارد میانگین
رضایت زناشویی مردان	۲۸۵	۸۰	٤١.٥٤	٤.٦١
رضایت زناشویی زنان	۲۷۵.۳	۸۰	۳۵.٤۲	۳۵.٤۲

			فاصله اطمینان ۹۵%		خطای انحراف معیار	انحراف استاندارد	میانگین
نمره اختلاف رضایت زناشویی زنان و مردان	**-۱۲.۲٤**	**۳۱.۲۷**	**۳.٤۷**	**-۱۹.۱٤**	**-۵.۳۱**	**-۳.۵۲**	**۷۹**	**۰.۰۰۱**

در جدول ۲ نتیجه مقایسه میانگین‌های خرده مقیاس‌های آزمون رضایت زناشویی قابل مشاهده است.

جدول ۲. نتایج آزمون تی زوجی در خرده مقیاس‌های آزمون رضایت زناشویی

	مردان	زنان	T	درجه آزادی	P
تحریف آرمانی	۱۳.۹۵	۱۵.۴۴	۳.۶۵	۷۹	۰.۰۰۰
رضایت زناشویی	۲۸.۵۱	۲۶.۷۵	۳.۰۱	۷۹	۰.۰۰۴
موضوعات شخصی	۲۴.۵۸	۲۱.۴۵	۴.۱۴		۰.۰۰۰
ارتباطات زناشویی	۲۴.۸۵	۲۵.۲۸	۱.۵۹		۰.۱۱
حل تعارض	۲۴.۵	۲۴.۹۶	۱.۲۴		۰.۲۱
نظارت مالی	۲۷.۶۰	۲۶.۶۴	۱.۳۳		۰.۱۸
فعالیت‌های مربوط به اوقات فراغت	۲۵.۰۹	۲۴.۸۷	۰.۵۴		۰.۵۸
روابط جنسی	۲۷.۲۹	۲۶.۵۰	۱.۱۸		۰.۲۴
ازدواج و بچه‌ها	۲۶.۸۷	۲۲۶.۴۱	۰.۵۲		۰.۶۱
بستگان و دوستان	۲۴.۰۲	۲۳.۸۸	۰.۲۱۶		۰.۸۳
نقشهای مربوط به برابری زن و مرد	۲۲.۲۵	۲۱.۰۶	۱.۹۰		۰.۶۰
جهت گیری عقیدتی	۲۴.۶۲	۴۲.۰۱	۱.۳۹		۰.۱۶

نتایج حاصل از تفکیک خرده مقیاس تحریف آرمانی به دو گروه بالا (نمرات بالاتر از ۱۵) و پایین (نمرات کمتر از ۱۵) و میانگین نمره رضایتمندی زناشویی در مردان و زنان در جدول ۳ مشخص است.

جدول ۳: مقایسه نمره تحریف آرمانی و رضایتمندی زناشویی

	گروه	تعداد	میانگین	انحراف معیار	خطای استاندارد
نمره رضایتمندی زناشویی مردان	نمرات زیر ۱۵	۳۹	۲۶۰	۳۳.۷۰	۵.۳۹
	نمرات بالای ۱۵	۴۱	۳۱۲.۹۷	۳۰.۵۰	۴.۷۰
نمره رضایتمندی زناشویی مردان	تفاوت میانگین	انحراف معیار	نمره t	درجه آزادی	درجه معنی‌داری
	-۵۲.۹۷	۷.۱۶	-۷.۳۹	۷۶	۰.۰۰۰
	گروه	تعداد	میانگین	انحراف معیار	خطای استاندارد
نمره رضایتمندی زناشویی زنان	نمرات زیر ۱۵	۵۸	۲۶۷.۹۶	۳۶.۶۴	۴.۷۷
	نمرات بالای ۱۵	۲۲	۲۹۴.۷۲	۲۲.۹۴	۴.۸۹
نمره رضایتمندی زناشویی زنان	تفاوت میانگین	انحراف معیار	نمره t	درجه آزادی	درجه معنی‌داری
	-۲۶.۷۶	۸.۳۸	-۳.۱۹	۷۸	۰.۰۰۲

بحث و نتیجه‌گیری:

میانگین نمرات رضایتمندی زناشویی هم برای مردان و هم برای زنان در نمونه‌های این مطالعه بالاتر از میزان مورد انتظار بر اساس دیگر مطالعات به‌دست آمده در ایران و همچنین در برخی کشورهاست(Ofovwe et al., ،Kalhor M and N., 2016 2013 ،Rosen-Grandon et al., 2004 ،Rostami et al., 2013). همچنین سوالی که مطرح می‌شود این است که اگر رضایت زناشویی در کشور ما در این حد است میزان طلاق چگونه توجیه می‌شود؟

ویژگی‌های جمعیت شناختی (سن، اختلاف سنی زن و شوهر، طول مدت ازدواج، بعدخانوار و درآمد ماهیانه) در این مطالعه نیز ارتباط معنی‌داری را با توجه به اینکه نمرات اکثر زوجینی که در این مطالعه شرکت کرده بودند رابطه معنی‌داری را نشان نمی‌دهد که این موضوع نیز با مطالعات زایناه و همکاران، ۲۰۱۲؛ آهنگر و همکاران، ۲۰۱۶ و، غریبی و همکاران، ۲۰۱۶ همسو نیست. نتایج مطالعه جوز و الفونز در سال ۲۰۰۷ نیز نشان می‌دهد که مدت زمان ازدواج و میزان رضایتمندی ازدواج همبستگی مثبت وجود دارد. تعداد فرزندان و سن نیز با سازگاری جنسی در ارتباط بود. در مطالعه‌ای دیگر که توسط لاهیجی و مقتدری، ۱۳۹۳انجام شد ارتباط بین مدت زمان ازدواج و رضایتمندی زناشویی را در بین دیگر ویژگی‌های جمعیت شناختی از قبیل جنسیت، دارا یا فاقد فرزند بودن و تحصیلات معنی‌دار نشان داد.

برخی مطالعات نتایجی متفاوت را نشان می‌دهند و حاکی از عدم وجود ارتباط معنی‌دار بین ویژگی‌های جمعیت شناختی و رضایتمندی زناشویی هستند. به عنوان مثال مطالعه امیری و همکاران (۱۳۹۱) نشان داد که ارتباط معنی‌داری بین سن، تفاوت سنی ،تعداد فرزندان و تفاوت سطح تحصیلات و رضایتمندی زناشویی وجود ندارد. این مطالعه بر روی زنان دارای اختلال افسردگی اساسی انجام شده بود. همینطور نتایج مطالعه‌ی دیگری که بر روی ۵۰ زوج تهرانی انجام شده بود ارتباط معنی‌داری بین مدت زمان ازدواج و سطح تحصیلات و رضایتمندی زناشویی را نشان نداد(Bakhshayesh and Mortazavi, 2010)

دلایل متفاوتی می‌تواند در این نتایج نقش داشته باشد. یکی از این دلایل می‌تواند وجود تفاوت در جمعیت مورد مطالعه باشد. از طرفی با توجه به اینکه نمرات اکثریت افراد شرکت کننده در این مطالعه در یک طبقه از رضایت زناشویی است، جامعه همگن تعریف می‌شود. بنابراین متغیرهای دیگر تفاوت معنی‌داری را با رضایتمندی زناشویی افراد نشان نمی‌دهد.

برای نبودن اختلاف معنی‌دار در مورد اختلاف سن زن و شوهر و رضایتمندی زناشویی با توجه به اینکه میانگین اختلاف سن در نمونه این مطالعه (۴.۵ ± ۳.۵) به دست آمد می‌توان بیان کرد که نمونه مورد مطالعه از این نظر نیز تقریباً در یک طبقه قرار می‌گرفتند که با توجه به اینکه نمونه از یک جمعیت انتخاب شده بود، قابل انتظار است.

یکی دیگر از یافته‌های این پژوهش وجود اختلاف معنی‌دار در مقایسه میانگین نمرات رضایتمندی زناشویی زنان و مردان است. با وجود اینکه رابطه معنی‌داری بین رضایتمندی زناشویی مردان و زنان وجود دارد، مردان رضایتمندی زناشویی بالاتری را گزارش کرده‌اند. در این بخش نیز یافته‌های متفاوتی در مطالعات مختلف دیده شده است. به عنوان مثال در پژوهشی که توسط هوستون، کافلین، هاتس در سال ۲۰۰۱ انجام شد بین رضایتمندی زناشویی زنان و مردان تفادت معنی‌دری دیده نشد. در پژوهش‌های برزنیاک و ویسمن (۲۰۰۴) و ترودل (۲۰۰۲) زنان رضایت زناشویی کمتری را نسبت به مردان گزارش کردند. در مطالعه بخشایش و مرتضوی (۱۳۸۸) نیز اختلاف معنی‌داری در بین رضایتمندی زناشویی زنان و مردان وجود نداشت(Bakhshayesh and Mortazavi, 2010). پژوهش دیگری که در سال ۱۳۹۰ انجام شد اختلاف این متغیر معنی‌دار بود (Zandipour and Momeni Javid, 2011). بنظر می‌رسد تا حدی این موضوع فرهنگی است و رضایتمندتر بودن مردان به دلیل مسائل پذیرش نقش مردان در فرهنگ ایرانی باشد که می‌توان مطالعات بیشتری را با تمرکز بر این موضوع طراحی و اجرا کرد.

وجود اختلاف معنی‌دار در این حوزه موجب شد تا به بررسی تفاوت میانگین خرده آزمون‌های رضایت زناشویی پرداخته شود. در بررسی خرده مقیاس‌های این آزمون، رضایت زناشویی و موضوعات شخصی نیز تفاوت معنی‌داری را نشان می‌دهد اما در سایر خرده آزمون‌ها تفاوت معنی‌داری دیده نشد. خرده مقیاس تحریف آرمانی که نشان دهنده تمایل فرد در پاسخ به سؤالات بر اساس رفتارهای پسندیده اجتماعی را اندازه‌گیری می‌کند، میانگین ۱۳.۹۵ برای مردان و ۱۵.۴۴ برای زنان را نشان داد، اختلاف بین دو میانگین معنی‌دار به دست آمد. نمره بالا در این خرده مقیاس نشان دهنده رابطه غیر واقع بینانه درباره رابطه زناشویی است. با توجه به نمرات حاصل از این خرده مقیاس برای حذف اثر این متغیر، در این مطالعه با درنظر گرفتن نمره آرمانی بالاتر از ۱۵ به عنوان یک گروه و نمره آرمانی پایین‌تر از ۱۵ در گروه دیگر تفاوت میانگین نمرات رضایتمندی زناشویی در مردان و زنان بررسی شد. در اینجا ازلحاظ آماری تفاوت معنی‌داری را بین دو گروه هم در زنان و هم در مردان ملاحظه می‌شود ($t= -7.39$ و $p<0.000$ برای مردان و $t= -3.19$ و $p<0.000$ برای زنان).

باید به این نکته توجه کرد که نمونه‌های این مطالعه بازنمایی‌کننده جامعه عمومی نبوده‌اند بلکه افراد شاغلی بودند که در سیستم بهداشتی کشور مشغول به کار هستند. همچنین ممکن است که در پاسخگویی دچار تورش شده باشند و رضایت خانوادگی خود را بالاتر از وضعیت واقعی برآورد کرده باشند. در فرهنگ ما افشا مشکلات روابط خانوادگی معمول نیست و افراد تا حد امکان سعی می‌کنند تا آبروی خود را حفظ کنند.

نکته دیگری که نباید از آن غافل شد این است که شاید اساساً طلاق در کشور ما متأثر از ابعادی که در آزمون رضایت زناشویی مورد بررسی قرار می‌گیرد نباشد و دلایل دیگری برای آن وجود داشته باشد. (در کار بالینی با زوج‌های طلاق گرفته‌ای مواجه می‌شویم که می‌گویند که همه فکر می‌کردند که رابطه خیلی خوبی داریم).

تشکر و قدردانی

از تمام کارکنان و شرکت کنندگانی که در این پژوهش ما را همراهی کردند قدردانی می‌شود. این پایان ناه حاصل پایان نامه مصوب دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی است.

References

- Ahangar K, Juhari R, Yaacob S and Abu Talib M (2016) Demographic factors and marital satisfaction among Iranian married students in Malaysia. Asian Journal of Social Sciences & Humanities. 5 (2) 153-63.
- Alder E S (2010). Age, education level, and length of courtship in relation to marital satisfaction

- Amiri S, Khousheh M, Ranjbar F, Fakhari A, Mohagheghi A, Farnam A, Abdi S and Alizadeh A (2012) Factors related to marital satisfaction in women with major depressive disorder. Iranian Journal of Psychiatry. 7 (4) 164-9.

- Bagwell E K (2006). Factors influencing marital satisfaction with a specific focus on depression Eastern Michigan University.

- Bakhshayesh A R and Mortazavi M (2010) The relationship between sexual satisfaction, general health and marital satisfaction in couples. Journal of Applied Psychology. 3 (4) 73-85.

- Brezsnyak M and Whisman M (2004) Sexual desire and relationship functioning; It's effect of marital satisfaction and power. Journal of Sex and Marital Therapy. 30 (3) 199-217.

- Dakin J and Wampler R (2008) Money Doesn't Buy Happiness, but It Helps :Marital Satisfaction, Psychological Distress, and Demographic Differences between Low- and Middle-Income Clinic Couples. The American Journal of Family Therapy. 36 (4) 300-11.

- Fisher TD and Mcnulty J (2008) Neuroticism and marital satisfaction: the mediating role played by the sexual relationship. Journal of Family Psychology. 22 (1) 112-22.

- Gharibi M, Sanagouymoharer G and Yaghoubinia F (2016) The Relationship between quality of life with marital satisfaction in nurses in social security hospital in zahedan. Global Journal of Health Science. 8 (2) 178–84.

- Ghorbanalipour M., Farahani H., Borjali A. and L. M (2008) To determine the effectiveness of group education on lifestyle changes to increase marital satisfaction. Ouarterly Journal of Psychological Studies. 4 (3)

- Gottman J M (1994) What predicts divorce? The relationship between ma .processes and marital outcomes. N. J. Hillsdale. edition. Newyork, Lawrence Erlbaum Associates.

- Homish G G, Leonard K E and Cornelius J E (2008) Illicit drug use and marital satisfaction. Addictive Behaviors. 32 (2) 279-91.

- Huston T L, Coughlin J P, Houts R M and Smith S E (2001) The connubial crucible: Newlywed years as predictor of marital delight, distress and divorce. Journal of Personality & Social Psychology. 80 (2) 232-52.

- Jose O and Alfons V (2007) Do demographics affect marital satisfaction? Journal of Sex & Marital Therapy. 33 (1) 73-85.

- Kalhor M and N. O (2016) Relationship between Marital Satisfaction and Mental Health of Married Women Referring to Health Centers in Sanandaj, Iran in 2014. Global Journal of Health Science. 9 (1) 252-7.

- Lahiji A L and Moghtaderi N. Exual and demographic characteristics in predicting marital satisfaction. In: Exual and demographic characteristics in predicting marital satisfaction. 2014 P: 15.

- Mirgain S A and Cordova J V (2007) Emotion skills and marital health: The association between observed and self-reported emotion skills, Intimacy, and marital satisfaction. Journal of Social and Clinical Psychology. s26 (9) 983-1009.

- Nasehi A, Raeis F, Jafari M and M. R (2004) [The degree of martial compatibility on dormitory resident university students]. Iranian Journal of Psychiatry and Clinical Psychology. 10 (1-2) 111–6. (Persian)

- Noorani Poor R, Besharat M and A. Y (2008) [Examine the relationship between knowledge and attitudes of sexual with marital satisfaction among couples living in young researchers integrated Shahid Beheshti University]. Counseling Research and Development. 6 (24) 27-39. (Persian)

- Ofovwe C E, Ofili A N, Ojetu O G and Okosun F E (2013) Marital satisfaction, job satisfaction and psychological health of secondary school teachers in negeria. Health. 5 (4) 663-8.

- Pelege O (2008) The ralation between differentiation of self and marital satisfaction: What can be learned from married people over the course of life? . The American Journal of Family Therapy. 36 (5) 388-401.

- Rosen-Grandon J R, Myers J E and Hattie J A (2004) The relationship between marital characteristics, marital Interaction processes, and marital satisfaction. Journal of Counseling and Development. 82 (1) 58–68.

- Rostami A, Ghazinour M and Richter J (2013) Marital satisfaction: the differential impact of social support dependent on situation and gender in medical staff in Iran. Global Journal of Health Science. 5 (4) 151-64.

- Sanai B, Alaghband S and Hooman A (2008) [Family and marriage scales]. edition. Tehran, Besat. (Persian)

- Sevinc M and Garip E (2010) A study of parent's child raising styles and marital harmony. Procedia - Social and Behavioral Sciences. 2 (2) 1648–53.

- Stutzer A and Frey B S (2006) Does marriage make people happy, or do happy people get Married? . The Journal of Socio-Economics. 35 (2) 326-47.

- Trudel G (2002) Sexuality and marital life: Result of survey. Journal of Sex Research. 28 (3) 229-40R.

- Zainah A Z, Nasir R, Ruzy Suliza H and Noraini Y (2012) Effects of demographic variables on marital satisfaction. Asian social science. 8 (9) 46-9.

- Zandipour T and Momeni Javid M (2011) A study on the relationship between marital satisfaction and job satisfaction among employees of sewage water company in tehran. Quarterly Journal of Career & Organizational Counseling. 3 (7) 113-29.

The relationship between marital satisfaction with demographics characteristics in the population of Tehran 2016

Mozhgan Taban[1], Behrooz Dolatshahi[2], Mehrdad Eftekhar[3], Abbas Pourshabaz*[4]

1. Student of Clinical Psychology, University of Social Welfare and Rehabilitation Sciences, Tehran, Iran
2. Assistant Professor, Department of Clinical Psychology, University of Social Welfare and Rehabilitation Sciences, Tehran, Iran
3. Associate Professor, Mental Health research Center, Iran University of Medical sciences
4. (*corresponding Author) Associate Professor, Department of Clinical Psychology, University of Social Welfare and Rehabilitation Sciences, Tehran, Iran

Email:apourshahbaz@yahoo.com

Abstract

Background and Aim:

The family has important and multiple effects on various aspects of individual and social life. Marital satisfaction influences on the family. The aim of current study was to determine the effects of demographic factors on marital satisfaction in selected population of Tehran.

Materials and Methods:

This was a descriptive cross-sectional study. The sample was of 90 couples (180 individuals) which were selected by convenience sampling from the people who were working in centers affiliated to the Ministry of Health. They had spent at least two years of marriage, and they didn't have addiction and severe psychiatric disorders. After removing the falsified questionnaires, the 80 couples (160 individuals) were investigated. Enrich marital satisfaction questionnaire and a researcher- made demographic characteristics questionnaire were completed for each couple. Data were analyzed by Pearson's correlation and paired t-test.

Results:

The relationships between age (p=0.07 for women & p=0.85 for men), family size (p=0.07 for women & p=0.8 for men), income (p=0.09 for women & p=0.6 for men), difference age of couple (p=0.92 for women & p=0.55 for men) and length of marriage (p=0.36 for women & p=0.36 for men) and marital satisfaction were not significant.

Conclusion:

Marital satisfaction scores were higher than expected in women and men. Also no significant relationship with determinant variables was not consistent with some studies. This issue shows need further examination to generalize the results to other couples.

Keywords:

Satisfaction, Marital Relationship, Demographic Factors